

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No5(5)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 696 sahifa,
22-may, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijranovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyuu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (PhD)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Matematika fanini o'qitishda kommunikativ va ijtimoiy-psixologik yondashuvlar	10
<i>Esonturdiyev Mamatqobil Nurmamatovich</i>	
Geografik axborot tizimlari (GAT) texnologiyalari asosida bo'lajak geografiya o'qituvchilarining innovatsion kompetentligini rivojlantirish metodikasi	13
<i>Bahromova Muhayyo Imomqul qizi</i>	
Geografiya ta'limida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishning nazariy-metodik asoslari	18
<i>Tuyg'unov Murodjon Salimqul o'g'li</i>	
Biologiyani o'qitishda belgili-ramziy ko'rgazmalilik vositalaridan foydalanishning o'quvchilarning tadqiqotchilik faoliyatini rivojlantirishdagi roli	22
<i>Azimov I. T., Daminova F. A.</i>	
PISA 2025 doirasida raqamli ta'lim kompetensiyalarini baholashning innovatsion mexanizmlari	25
<i>Doniyorov Muxiddin Normamatovich, Ishanov Almat Adilxanovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining tabiiy savodxonligini oshirishda zamonaviy pedagogik vositalarni qo'llash	28
<i>Abdunazarov Bobir Normurodovich</i>	
Raqamli ta'lim resurslari asosida kredit-modul tizimida talabalarning o'quv faoliyatini takomillashtirish	32
<i>Jumayeva Ra'no To'ychi qizi</i>	
Oila va maktab integratsiyasining shaxs kamolotiga ta'siri.....	36
<i>Rasulova Dildora Shuhratovna, Raxmatova Zulxumor Alimovna</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda kreativ kompetensiyani shakllantirishning zamonaviy pedagogik mexanizmlari va uning ijtimoiy ahamiyati.....	40
<i>Sultanova Sahobar Ravshanbekovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ekologik tarbiyani shakllantirishda tabiiy fanning o'rni.....	43
<i>G'afforova Zarnigor Abdumo'min qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'limda o'qituvchi va ota-onalar ijtimoiy hamkorligini rivojlantirish.....	47
<i>Xalikova Zaxro Mirshadmanovna, Xolbo'tayev Muzaffar Odilovich, Bozorova Xadicha Javlon qizi</i>	
Nutqida kechikish kuzatiladigan bolalarda nutqni qo'l va barmoq motorikasini rivojlantiruvchi o'yinlar orqali shakllantirish.....	51
<i>Ne'matova Hilola Ikrom qizi, Ahmadova Fotima Adizovna</i>	
Taym menejment asosida bo'lajak o'qituvchilarda liderlik fazilatlarini rivojlantirish	55
<i>Soliyeva Ruksora Sharobiddin qizi</i>	
Sun'iy intellekt va NLP texnologiyalari asosida elektron ta'lim muhitida talabalarning mustaqil ta'lim kompetensiyalarini rivojlantirish	58
<i>Otakishiyeva Gulshano Abdulaziz qizi</i>	
Pedagogik kvalimetriya asosida bo'lajak o'qituvchilarning diagnostik madaniyatini shakllantirishning nazariy asoslari	61
<i>G'aniyeva Muattarxon Nodirbek qizi</i>	
Образовательные технологии с учётом восприятия цвета: психологические и методические аспекты	64
<i>Имамова Хурият Эргаш кизи</i>	
Yosh erkin kurashchilarda chidamlilikni rivojlantirish metodikasini takomillashtirish	69
<i>Ergashov Qaxramonjon Asqarovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining mantiqiy masalalar yechishga o'rgatish usullari	76
<i>G'iyosova Dilovar Orif qizi</i>	
Haykaltaroshlik fanining metodik qo'llanilishi.....	80
<i>Qodirov Bobirjon Botirjonovich</i>	
Ijtimoiy xavf ostidagi bolalarni qo'llab-quvvatlashning jahon tajribasi va psixologik-pedagogik asoslari	85
<i>Manzura Qosmuratova</i>	
Jahonda art-biznes klasterlarining ahamiyati va rivojlanish tuzilmasi.....	89
<i>A. S. Umarov</i>	
Автоматизация решения сложных математических задач графическим методом для углублённого изучения математики в школе	92
<i>Эргашев Серожиддин Султонмуродович, Маматов Исломбек Ильесович</i>	
Pedagogika darslarida raqamli va onlayn didaktik o'yinlardan foydalanish.....	97
<i>Qodirova Feruzaxon Abdiyaminovna</i>	
Sun'iy intellekt va tanqidiy fikrlashning kognitiv-konseptual komponenti va uni rivojlantirish metodikasi.....	102
<i>Sobirova Munavvarxon Qaxramonjon qizi</i>	

Media savodxonlik va axborot madaniyati fanida sun'iy intellekt savodxonligini rivojlantirishning pedagogik-metodik asoslari.....	106
Ermatov Sherzodbek Latipjonovich, Mirzayev Akramjon O'ktamjonovich	
Adabiy ta'limda kompetensiyaviy yondashuv.....	111
To'ychiyeva Mahfuza Umarkulovna, Islomova Shalola Ismoil qizi	
Comparative Study of Passive Constructions in English and Their Translation Into Uzbek.....	117
Elmirzayeva Maftuna Dusmurod qizi, Mustafoyeva Nigina Shuhrat qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarda kasbiy kompetensiyalarni rivojlantirish orqali pedagogik mas'uliyatni shakllantirishning dolzarb muammolari.....	122
Botirova Odinaxon Abdumutalib qizi	
Oliy ta'lim muassasalarida mustaqil ta'limni tashkil etishning pedagogik modeli va metodik asoslari.....	126
Haytbayeva S. R.	
Imkoniyati cheklangan bolalarni psixologik qo'llab-quvvatlash orqali intellektual imkoniyatlarini ro'yobga chiqarish imkoniyatlari.....	131
Kadirova Nigora Saxibjanovna	
Bo'lajak maktabgacha ta'lim mutaxassislarini dual ta'lim asosida kasbiy faoliyatga tayyorlashning nazariy asoslari.....	134
Samiyeva Zuleyxa Uktamovna	
Insonlar orasidagi munosabatlarda noverbal muloqotning komponentlarining ko'rinishlari.....	139
Soliyev Farxodjon Sodikovich, Karimov Jahongirjon Murodjon o'g'li	
Virtual texnologiyalar vositasida texnika fanlarini o'qitish mazmunini innovatsion rivojlantirish.....	145
Yuldasheva Dilorom Husniddin qizi	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida suzish mashg'ulotlarini tashkil etish texnologiyasi.....	150
Toshpulatova Aziza Toyirovna	
Harbiy xizmatchilarda kreativ tafakkurni rivojlantirishning pedagogik va psixologik asoslari.....	155
Tursunov Shaxzod Ramazonovich, Mansurov Sardorbek Sirojiddin o'g'li	
O'qituvchilar ruhiy salomatligini saqlashning amaliy strategiyalari.....	159
Begmatov Raximkul Olimovich	
Ona tili darslarida analitik faoliyatni tashkil etish imkoniyatlari.....	164
Narziyeva Mastura Sunnatovna	
Maktabgacha ta'limda Project-Based learning texnologiyasi asosida tarbiyalanuvchilarning kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik imkoniyatlari.....	168
Kubayeva Mavluda, Po'latova Gullola Ravshan qizi	
Talabalarda iqtisodiy savodxonlikni shakllantirishning pedagogik shart-sharoitlari.....	173
Qo'chqorov Nodir Bozorovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini baholash jarayonida foydalaniladigan texnologiyalar va vositalar.....	178
A'zamqulova Zilola Sunnat qizi	
Raqamli ta'lim muhitida kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishning didaktik asoslari.....	183
Isaboyeva Dilyora Zokirjon qizi	
Kimyo fanining tarixiy rivojlanishida metodologik yondashuvlar.....	187
Begamov Shaxzod To'lqin o'g'li	
Sport bilan shug'ullanishda qo'l va oyoq motorikalarini rivojlantirish mezonlari.....	190
Imomov Asliddin Abdurazoqovich, Sattarov Qarshiboy Narqulovich	
O'zbek va ingliz tillarida zamon kategoriyasining qiyosiy tahlili.....	194
Xudoyberdiyeva Dilfuza Alisher qizi	
Hayot faoliyati xavfsizligi fani o'qituvchisining kasbiy kompetentligi va rejalashtirish faoliyati.....	198
Maxmudov Baxtiyor Xayrullayevich	
Dizartriyali bolalarda motorikani rivojlantirish – nutqni rivojlantirishning asosiy omili.....	202
Mamatova Muzayyana Batirovna	
Expression of Lexical Economy in English and Uzbek Through Stylistic Means.....	205
Omonov Baxtiyor Uktamovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijodiy qobiliyatni shakllantirish.....	208
Abrorxonova Kamolaxon Abrorxon qizi, Xamzayeva Sunbula Jasurovna	
Xushmuomalalik strategiyalarining ijtimoiy vazifalari.....	212
Alieva Navruza Xabibullayevna, Azizova Sanobarxon Valijon qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida shaxslik sifatlarining kasbiy rivojlanishdagi psixologik ahamiyati.....	216
Dusmetova Maksuda Matnazarovna	
Maktabgacha ta'lim jarayonida bo'lajak tarbiyachilarning ilustrativ yondashuv asosida kreativ va variativ faoliyat olib borish usullari va yo'llari.....	221
Egamberdiyeva Madina Sharif qizi	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	Pragmatic Functions in Neurolinguistic Communication 224 Fayziyeva Parvina	224
	Sahro gavhari: ruslar istilosigacha bo'lgan davrda Xiva me'morchiligi tarixi 227 Islomjon Xoljigitovich Mirzakulov	227
	Moslashuvning psixologik mexanizmlari: ta'lim muhiti sharoitida shaxsning adaptatsiyasi 235 Jaynarova Sayyora Isoqul qizi, Nuraliyeva Nasiba	235
	Onalik psixologiyasi va o'rganishning nazariy jihatlarini 238 Kasimova Xulkar Atabayevna	238
	Spheres of Language Use 243 Kumakbayeva Gulbanu Kuntuarovna	243
	Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarida kreativ tafakkurni rivojlantirishda nostandart topshiriqlar metodikasi 246 Muxammadiyeva Dinora Tursunpulatovna	246
	Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida kasbiy-axloqiy qadriyatlarni shakllantirishning pedagogik mexanizmlari va didaktik tamoyillari 251 N. Jurayev	251
	Dunyo bolalari huquqlarini himoya qilish: global muammolar, tizimli kamchiliklar va tanqidiy tahlil 255 Nargiza Ergasheva	255
	Talabalarning dasturlashga oid agoritmik fikrlashini rivojlantirish orqali innovatsion faoliyatga tayyorlash usuli 259 Orziqulova Barchinoy Ixtiyor qizi	259
	Talabalarda o'z-o'zini boshqarish qobiliyatining tuzilmasi va psixologik komponentlari (motivatsion, kognitiv, irodaviy, emotsional-regulyativ komponentlar) 264 Otabekova Nargiza Avazbek qizi	264
	O'zbek va ingliz tillaridagi metaforalarda til va madaniyat uyg'unligi 269 Rasulova Munajat Akmaljonovna	269
	Limitlar nazariyasini kompyuter imitatsion modellar vositasida o'qitish metodikasi 273 Safarov Abbos Abdurasul o'g'li	273
	Ijtimoiy hamkorlik – barkamol avlodni tarbiyalash poydevori 278 Sharipova Gulruxsor Nurkabilovna	278
	Bo'lajak o'qituvchilarda kreativ kompetensiyani shakllantirishning zamonaviy pedagogik mexanizmlari va uning ijtimoiy ahamiyati 282 Sultanova Sahobar Ravshanbekovna	282
	Badiiy gimnastika mashg'ulotlarida innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanish 285 Tuxtayeva Azizabonu Abdurasulovna	285
	Matematika fanini o'zlashtirishda boshlang'ich sinf o'quvchilarining semiotik yondashuvini shakllantirish ... 289 Xayrullayev Ismatulla Nurullayevich	289
	Pedagogik qadriyatlar asosida o'quvchilarni tarbiyalash mexanizmlarini takomillashtirish 293 Xoliqova Inobatxon Bo'ri qizi	293
	Umumta'lim maktabida elektron axborot-ta'lim resurslari 296 Xolmurodov Shuxrat Okboyevich, Norqobilov Hakimbek Nuriddin o'g'li	296
	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolaning kreativligini shakllantirishda innovatsion muhit 300 Xonnazarova Gulasal Yusuf qizi	300
	Ta'lim tizimida sinf rahbari faoliyatining joriy etilishining tarixiy asoslari va zamonaviy ko'rinishlari 303 Xusenova Sadoqat Botirovna	303
	Искусственный интеллект в методике преподавания русского языка: адаптивная обратная связь и развитие коммуникативной компетенции 308 Джалилова Феруза Намазовна	308
	Образовательные технологии с учётом восприятия цвета: психологические и методические аспекты 312 Имамова Хурият Эргаш кизи	312
	Межкультурный диалог как инструмент воспитания гармоничной личности в школе 317 Махмудхожаев Ориф Бахтиёрович	317
	Психологические факторы успешности профессионального обучения студентов 319 Рахимходжаева В. С.	319
	Специфика восприятия окружающего мира в лирике Афанасия Фета 325 Татьяна Викторовна Половинкина	325
	Анализ разработки женских коллекций с использованием стилистических и конструктивных особенностей ретро-моды 329 Абдурахманова Н., Рахматуллаева У. С.	329
	Использование современных образовательных технологий в начальной школе как средство развития познавательной активности учащихся 333 Фазилова Гулчехра Ахмедовна	333

Nyuman (Newman) xatolar tahlili modelining geometrik isbotlash ko'nikmalarini shakllantirishdagi ahamiyati.....	337
Davletov Davronbek Egamberganovich	
“Informatika” fani mavzularini taksonomik yondashuv asosida o'qitish	343
Axrarov Baxtiyor Sagdullayevich	
O'qituvchi faoliyatida pedagogik texnologiyalarni samarali qo'llash metodikasi.....	347
Xomidjonov Abrorjon Olimjon o'g'li	
Rus-o'zbek tarjimashunosligining zamonaviy tendensiyalari.....	351
Kudratov Kamoljon Islomovich	
Kompyuterga qaramlikning o'smirlarga ta'siri va uning psixologik oqibatlari.....	356
Kushakova Nargiza Islambayevna, Ergasheva Sarvinoz Shavqiddin qizi	
Musiqaning neyropsixologik rivojlanish va ta'lim jarayonidagi ahamiyati	360
Xikmatova Shohida Xikmatovna	
Innovatsion yondashuv asosida inklyuziv ta'lim o'quvchilarining yozma nutqini rivojlantirish	364
Alimardanova Sitora Ikrom qizi	
Comparative and Conceptological Trends in Linguoculturology	367
Ablakulov Ilkhom	
Boshlang'ich ta'limda kreativ ta'lim muhitini rivojlantirish asosida o'quvchilarning muammolarni hal qilish ko'nikmalarini shakllantirish	370
Abdullayeva Ujalg'as	
Rivojlangan mamlakatlar ta'lim tizimida talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlashda sun'iy intellektdan foydalanish usullari.....	373
Aglamova Shahzoda Sobirovna	
Bokschi qizlar texnik harakatlarining kinematik ko'rsatkichlar asosida takomillashtirish metodikasi.....	378
Axmedov Latifjon G'ayrat o'g'li	
O'quv jarayonida formativ baholashning evolyutsion-xronologik tahlili	383
Davidova Dilnoza Tadjibayevna	
Oliy ta'limda “Smart Education” texnologiyalaridan foydalanishning samaradorligi	388
Dilrabo Amriddinova, Abdulxalilova Surayyo Ahad qizi	
Zamonaviy ta'lim sharoitida boshlang'ich sinf o'qituvchilarini baholash kompetensiyalarini rivojlantirishning psixologik-pedagogik xususiyatlari	392
Majidova Hilola Eshquvat qizi	
Sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish madaniyatini shakllantirish usullari.....	396
Mamatova Fazilat Ixtiyorovna, Xolmirzayeva Zebo Ravshan qizi	
Jismoniy tarbiya o'qituvchilarini sport marketologi faoliyatiga tayyorlashning zarurati	402
Samatov Javlonbek Abdukayumovich	
O'zbekiston maktabgacha ta'lim tizimida strategik boshqaruvni takomillashtirish.....	406
Saydullayeva Nargis	
Integrating Literary Texts Into Early Foreign Language Education: A Mixed-Methods Investigation of Lexical, Cognitive, and Affective Outcomes in Primary Classrooms.....	410
Shukurova Zamira Shodiyevna	
Fizika fanini o'qitishda formativ baholash asosida tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning metodik modeli.....	416
Sobirov Avazbek Anvarovich	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning kichik motorikasini rivojlantirishda o'yinning ahamiyati va individual yondashuv	421
Norboyeva Laylo Sapar qizi	
Психологические особенности проявления творческих способностей у подростков, воспитывающихся в бикарьерных семьях.....	425
Ишбобоева Гулбарчин Рустамовна	
Maktabgacha yoshdagi bolalarga chet tilini vizual materiallar vositasida o'rgatishni takomillashtirish.....	433
Olimova Shahlo Bahodir qizi, Inomova Mahliyo Yusuf qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida nutqiy kompetensiyani rivojlantirish metodikasining hozirgi holati va muammolari.....	439
Diyoraxon To'htanazarova Zokir qizi	
Turkiy xalqlarning an'anaviy sport o'yinlariga yil fasllaridagi o'zgarishlarning ta'siri.....	443
Qodirova Xalimaxon Nurmuhammad qizi	
Нововведения в шкале стоимости элементов и коэффициентах компонентов программы ISU на 2026 год	447
Федорова Светлана Вячеславовна	
Ingliz tilidagi conjunctionlarning grammatik tasnifi va sintaktik vazifalari hamda ESP darslarida ularni o'rgatishning kommunikativ va kontekstual usullari.....	451
Mahammadiyeva Mashxura Maxmur qizi	

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida lisoniy tahlil ko'nikmalarini shakllantirishning zamonaviy metodikasi	456
Yo'ldashova Dilso'z Umar qizi	
Voleybolchilarning sakrovchanlik ko'nikmalarini shakllantirishda harakatli o'yinlarning ahamiyati	461
Artikov Xayrulla Baxtiyarovich	
Effectiveness of Personalized Studying via Artificial Intelligence in Teaching English as a Second Language to Non-Native Speakers	465
Irzakulova Raykhon	
Texnologik ta'limda mustaqil ta'limni rivojlantirish yo'llari	469
Yaxshiboyev Temur-Malik Erkin o'g'li, Jonuzoqova Charos Ziyodulla qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda zamonaviy o'yin vositalarining aqliy va ruhiy rivojlanishga ta'siri.....	474
Abduxamidova Dilrom Abdumuminovna	
Nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarida pedagog kadrlar salohiyatini boshqarishning zamonaviy yondashuvlari tahlili	479
Mamatqulova Shohsanam Dilshodovna	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarini mustaqil ta'limni tashkil qilishga o'rgatishning pedagogik asoslari	485
Xamdamiy Usmon Ergashevich	
Boshlang'ich ta'limda ona tili darslarini innovatsion texnologiyalar asosida tashkil qilish masalasi	490
Adizova Nodira Baxtiyorovna, Ibotova Shahnoza Shuxrat qizi	
Malaka oshirish tizimida sifat menejmenti: "sun'iy intellekt" va "boshqaruv mexanizmi" tushunchalarining ierarxik bog'liqligi.....	494
Allanazarova Maftuna Qobul qizi	
"Uglevodorodlar" bo'limini o'qitishni axborot kommunikatsion texnologiyalar vositasida takomillashtirish metodikasi (umumiy o'rta ta'lim maktablari 10-sinflar o'quvchilari misolida)	498
Babajanova Nilufar Pirnafas qizi	
Axborot texnologiyalari vositasida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy-kommunikativ ko'nikmalarini shakllantirish darajasini baholash mezonlari va ko'rsatkichlari.....	506
Junaydullayev Oxunjon Kaxorjon o'g'li	
Bo'lajak o'qituvchilarni aralash ta'lim texnologiyalaridan foydalanishga tayyorlashning pedagogik xususiyatlari va tarkibiy komponentlari	510
Kabirova Zarifa Muqaddamovna	
Maktabgacha ta'limda qoraqalpoq ertaklari orqali bolalar tilini rivojlantirishning kognitiv asoslari	516
Matjanova Gulzada Annabayevna	
Iссиq sharoitiga marafonchilar va futbolchilarning fiziologik moslashuvi xususiyatlari	520
Nurbayev Baxtiyor Shirinovich	
Xorijlik talabalarning tinglab tushunishdagi qiyinchiliklarini metakognitiv strategiyalar orqali bartaraf etish ..	524
Odiljonova Nilufarxon Avduvabob qizi	
O'qituvchilarda kasbiy so'nish va psixologik stress holatlarini keltirib chiqaruvchi psixologik-pedagogik omillar	528
Usmonov Salaxdin Alikulovich, Ortiqova Malika Odiljon qizi, Xolbekova Dinora Faxriddin qizi	
Umumta'lim maktablarida texnologik kompetensiyalarni rivojlantirishning amaldagi holati va metodik muammolari	533
Qurbonmurotov Eldor Abdusaidovich	
Talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlashda raqamli texnologiyalar va ularning imkoniyatlari	538
Xujaniyozova G. S.	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda ijtimoiy ongillik darajasini baholash mezonlari va ko'rsatkichlari (oilaviy muhit misolida)	543
Yakubov Odiljon Tolibjon o'g'li	
Raqamli texnologiyalar davrida o'zbek tilining qo'llanilish istiqbollari	549
Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna	
Обучение образованию и употреблению форм числа имён существительных в школьном курсе русского языка	553
Идиева Гульмира Изомовна	
Yosh sportchilarda biokimyoviy ko'rsatkichlarning funksional tayyorgarlikka ta'siri.....	556
Alimova Nasiba Adxamovna	
Lingvistik kompetensiya: nazariy asoslari va mazmuni	566
Eshbekova Dilnoza Ibraimovna	
Jismoniy tarbiya tizimida sport o'yinlarining o'rni ahamiyati	569
Muxamedjanov Umidulla Fayzullayevich	
Delinkvent xulq-atvorning psixologik va ijtimoiy omillari, prevensiyasi va intervensiya usullari.....	572
Xolmurotova Shoxista Mirzaliyevna	

Matematika fanini o'qitishda raqamli texnologiyalar va dasturiy ta'minotlarning o'rni	577
<i>Sobirova Dinora Umidjon qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari maktabga tayyorlov guruhi tarbiyalanuvchilarini maktab ta'limiga ijtimoiy moslashuvchanligini rivojlantirish	583
<i>Akramova Dildora Ergashboy qizi</i>	
O'smirlarning kitobxonlik madaniyatini yuksaltirishda oila–maktab hamkorligining ijtimoiy-pedagogik mexanizmlari.....	587
<i>Xudoyberdiyeva Marhabo Abduqahhorovna</i>	
Bridging Jadid Reformism and 21 st -Century Pedagogy: The Structural Framework of Abdulla Avloni's Educational Legacy	591
<i>Lola Rakhmonovna Djurakulova, Karina Eduardovna Bushevskaya</i>	
Yengil atletikada ko'p yillik sport mashg'ulotlarini boshqarishning tashkiliy-metodik asoslari.....	595
<i>Hakimova Mushtariybonu Hamidovna, Tursunpolatova Ziyoda Jahongir qizi</i>	
Pedagogik oliy ta'lim muassasalari talabalari intellektual salohiyatini rivojlantirishda pedagogik artistizmning didaktik imkoniyatlarini takomillashtirish	599
<i>Karriboyeva Lobarxon Fayzulla qizi</i>	
Chidamlilik tushunchasi, chidamlilikning turlari, ko'rsatkichlari va uni rivojlantirish metodlari	603
<i>Shaalimov Muxtorsha Atxamovich</i>	
X, Y va Z avlodiga mansub ayollarda qadriyatlar shakllanishining ijtimoiy-psixologik omillari	607
<i>Feruz Abduraxmonova</i>	
Musiqqa terminlarini izohli lug'atlarda berishning zamonaviy ilmiy-amaliy asoslari.....	612
<i>Abdialimova Maxfuza Safarboy qizi</i>	
Ta'lim muhiti, pedagoglar malakasi va o'quv dasturlarini baholash.....	617
<i>Mutalova Dilnoza Abdurashidovna</i>	
The Role of Interactive Technologies in Developing the Cognitive Activities of Future Foreign Language Teachers	621
<i>Shukurov Uktam Bakhodirovich</i>	
Rezervga bo'shatilgan harbiy xizmatchilar ijtimoiy-psixologik reintegratsiyasining empirik xususiyatlari.....	625
<i>Ikmatullayev G'ayrat Zokirovich</i>	
Oliy ta'lim muassasalarining bo'lajak o'qituvchilarini ijtimoiy pedagogik faoliyatga kasbiy metodik tayyorlashning pedagogik shart-sharoitlari	632
<i>Ali Tursaotov</i>	
Kognitiv yondashuv asosida bo'lajak ijtimoiy ish xodimlarida sanogen refleksiyaning rivojlantirish modeli	636
<i>Ismailov Murodulla Kaxramonovich</i>	
Rang konseptlarini o'qitishga oid xalqaro tadqiqotlar tahlili: ilmiy bo'shliqlar va metodologik istiqbollari	643
<i>Arabova Gulnur Yuzboy qizi</i>	
Sun'iy intellektning inson tafakkur jarayonlariga psixologik ta'siri.....	648
<i>Usmonov Sherzod Axmadjonovich, Raxmonov Sa'natjon Baxtiyorovich</i>	
Milliy cholg'u ansambllari orqali o'quvchilar musiqiy dunyoqarashini shakllantirish	651
<i>Dadamirzayeva Gulshanoy To'lanjon qizi</i>	
Raqamli kompetensiyalar tizimi va talaba mustaqilligining pedagogik-psixologik ko'rsatkichlari	656
<i>Qahramonova Xumora Qahramonovna</i>	
Oliy ta'limda axborot texnologiyalaridan foydalanish madaniyatini shakllantirish mexanizmlari	661
<i>Ochilova Gulnoza Odilovna</i>	
O'zlashtirish psixologiyasining rivojlanish bosqichlari: psixometrik yondashuvdan raqamli ta'lim muhitigacha	665
<i>Mo'minxo'jayeva Zuhra Alimjon qizi</i>	
GeoGebra yordamida ko'pyoqlilarni o'qitish metodikasi.....	672
<i>Pirlepesov Umrbek Baxtiyor o'g'li</i>	
Boshlang'ich tayyorgarlik bosqichidagi dzyudochilarning umumiy jismoniy tayyorgarligini rivojlantirish usullari	675
<i>Jumanova Iroda Shokirjon qizi</i>	
O'zbekistonda nogironligi bo'lgan shaxslarni ijtimoiy integratsiya va tibbiy korreksiyalash istiqbollari	678
<i>Jurayeva Mushtariy Muxaydinovna</i>	
Oila hamkorligida koxlear implantli bolalarni inklyuziv ta'limga tayyorlash	684
<i>Atamirzayeva Zebunniso Baxtiyor qizi</i>	
Bulutli texnologiyalar va ularning ta'lim jarayonidagi o'rni	689
<i>Shirinov Feruzjon Shuxratovich, Yuldasheva Gulsanam Odiljon qizi</i>	
O'zbek tilida axborot-kommunikatsiya texnologiyalariga oid neologizmlarning shakllanishi va qo'llanish xususiyatlari	692
<i>Bektosheva Mehinbonu Abdumalik qizi</i>	

O'ZBEK TILIDA AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEKNOLOGIYALARIGA OID NEOLOGIZMLARNING SHAKLLANISHI VA QO'LLANISH XUSUSIYATLARI

Bektosheva Mehinbonu Abdumalik qizi

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti

Pedagogika va ijtimoiy-gumanitar fanlar fakulteti

Filologiya va tillarni o'qitish: ingliz tili ta'lim yo'nalishi 3-bosqich talabasi

Ilmiy rahbar: Saloxitdinova Navro'za Murodulla qizi

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti

pedagogika fanlari bo'yicha falsafa fanlari doktori(PhD),
professor vazifasini bajaruvchi

Annotatsiya: Ushbu maqolada hozirgi o'zbek tilida axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) sohasiga oid neologizmlarning shakllanish yo'llari, ularning semantik va strukturaviy turlari hamda nutqda qo'llanish chastotasi tahlil qilinadi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, AKT neologizmlarining 62 foizi ingliz tilidan o'zlashma, 24 foizi ichki imkoniyatlar hisobiga (kalka, semantik kengayish) yuzaga kelgan, 14 foizi esa gibrid (o'zbek + ingliz) birikmalardir. Maqolada neologizmlarning matn turlari bo'yicha taqsimlanishi va ularning me'yorlashuv darajasi haqida xulosalar berilgan.

Kalit so'zlar: neologizm, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, o'zlashma, kalkalash, semantik derivatsiya, leksikografiya.

Abstract: This article examines the formation patterns of neologisms related to information and communication technologies (ICT) in the modern Uzbek language, their semantic and structural types, and the frequency of their use in speech.

The research findings indicate that 62% of ICT neologisms are borrowings from English, 24% have emerged through internal linguistic resources (calquing and semantic extension), while 14% are hybrid formations combining Uzbek and English elements. The article also provides conclusions regarding the distribution of neologisms across different text types and their degree of standardization.

Key words: neologism, information and communication technologies, borrowing, calquing, semantic derivation, lexicography.

Аннотация: В данной статье анализируются пути формирования неологизмов в сфере информационно-коммуникационных технологий (ИКТ) в современном узбекском языке, их семантические и структурные типы, а также частотность употребления в речи.

Результаты исследования показывают, что 62 % ИКТ-неологизмов являются заимствованиями из английского языка, 24 % возникли за счёт внутренних языковых ресурсов (калькирование, семантическое расширение), а 14 % представляют собой гибридные образования (узбекский + английский). В статье представлены выводы о распределении неологизмов по типам текстов и степени их нормативного закрепления.

Ключевые слова: неологизм, информационно-коммуникационные технологии, заимствование, калькирование, семантическая деривация, лексикография.

KIRISH

XXI asrda axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi o'zbek tilida yangi so'z va atamalarning paydo bo'lishiga sabab bo'ldi. Xususan, 2010-2025-yillar oralig'ida internet, sun'iy intellekt, mobil ilovalar va ijtimoiy tarmoqlar bilan bog'liq minglab neologizmlar o'zbek tilining faol lug'at tarkibiga kirib keldi. Bu jarayon tilning leksik tizimida sezilarli o'zgarishlarni yuzaga keltirdi va yangi atamalarning shakllanishi, o'zlashuvi hamda

qo'llanish xususiyatlarini ilmiy o'rganishni taqozo etmoqda. Bugungi kunda o'zbek tilshunosligi oldida ushbu neologizmlarni tizimli tavsiflash, ularning me'yoriylashuv darajasini aniqlash va lug'atlarda aks ettirish kabi dolzarb vazifalar turibdi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

XX asr oxirida A. Hojiyev, Sh. Rahmatullayev va O. Bozorov kabi olimlarning neologiyaga oid ishlari hali AKT sohasidagi keng ko'lamli o'zlashmalar davrini qamrab olmagan. Ularning tadqiqotlari asosan an'anaviy leksikologiya va umumiy neologizm masalalariga qaratilgan bo'lib, shu davrga xos til holatini aks ettiradi. Zamonaviy tadqiqotlarda esa ingliz tilidan texnik va raqamli sohalarga oid neologizmlarning kirib kelishi, jumladan, ijtimoiy tarmoqlar va texnologik tushunchalar bilan bog'liq yangi birliklar tahlil qilinmoqda ^[2; 3].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot materiali sifatida 2020-2025-yillardagi:

- 5 ta ommabop o'zbek internet-nashri (Kun.uz, Daryo.uz, Gazeta.uz);
- 3 ta ilmiy jurnal (O'zbek tili va adabiyoti, Til va adabiyot ta'limi);
- 10 ta Telegram-kanal va ijtimoiy tarmoq sahifalari (jami 150 000 so'zlik korpus) tanlab olindi.

Tanlash mezonlari

Neologizm deb quyidagi mezonlarga javob beruvchi birliklar olindi:

- so'nggi 5 yil ichida faol qo'llana boshlagan;
- hozirgi kunda lug'atlarning aksariyatida qayd etilmagan yoki yangi ma'noda ishlatilayotgan;
- AKT sohasiga tegishli.

Tadqiqot usullari

Quyidagi usullar qo'llanildi:

1. Korpus lingvistikasi - matnlardan avtomatik ekstraksiya va chastotaviy tahlil (Python + spaCy);
2. Semantik tahlil - komponent tahlili va kontekstual interpretatsiya;
3. Sotsiolingvistik so'rov - 100 nafar ona tilida so'zlashuvchi (yoshi 18-45) orasida neologizmlarni tushunish va qo'llash darajasi aniqlandi;
4. Qiyosiy metod - o'zbek va ingliz, rus tillaridagi ekvivalentlar bilan taqqoslandi.

Statistik ishlov berish

Ma'lumotlar Microsoft Excel va SPSS dasturlarida ishlandi, ishonchilik oralig'i 95 % ($p < 0,05$).

TAHLIL VA NATIJALAR

Ingliz tilidan o'zlashmalarining ustunligi

Natijalar shuni ko'rsatadiki, AKT neologizmlarining 62 foizi ingliz tilidan to'g'ridan-to'g'ri o'zlashtirilgan. Bu, bir tomondan, global texnologik yetakchilik (AQSh, Buyuk Britaniya) va internet tili (ingliz tili) bilan bog'liq bo'lsa, ikkinchi tomondan, o'zbek tilida tegishli atamalarning tezkor yaratilish mexanizmining sustligidan dalolat beradi.

Ingliz tilidagi like o'rniga yoqtirish, post o'rniga xabar kabi muqobillar mavjud bo'lsa-da, ular real nutqda kam qo'llaniladi. Buning sababi - qisqalik, xalqaro miqyosda tushunarlilik va "moda" omili. Biroq bu holat o'zbek tilining terminologik tizimida muayyan xaosni keltirib chiqarmoqda. Masalan, ilova (app) va dastur (program) o'rtasidagi farq ko'p hollarda chalkashtirilmoqda.

Ichki imkoniyatlar - sust, lekin istiqbolli

Semantik kengayish (8 %) va kalkalash (16 %) nisbatan kam ulushga ega. Shunga qaramay, bulut (cloud), sahifa (page) kabi so'zlarning yangi ma'noda qo'llanishi o'zbek tilining o'z ichki resurslari bilan ham yangi tushunchalarni ifodalay olishini ko'rsatadi. Bu yo'nalishni davlat til siyosati va ilmiy-metodik ishlar bilan qo'llab-quvvatlash zarur.

Matn turlari va uslubiy farqlar

Neologizmlarning eng ko'p qo'llanishi ijtimoiy tarmoqlarda (18,7/1000), eng kam esa rasmiy hujjatlarda (2,4/1000) kuzatildi. Bu tabiiy hol, chunki rasmiy uslub an'anaviy me'yorlarga qattiqroq bog'langan. Biroq OAV va ilmiy matnlardagi nisbatan yuqori ko'rsatkichlar (12,3 va 8,1) bu neologizmlarning asta-sekin me'yorlashuv jarayonidan o'tayotganini anglatadi.

Leksikografik muammo

Lug'atlarda neologizmlarning aks etmaganligi (ayniqsa, 2022-yildan keyingi atamalar) tilni tartibga solishda jiddiy muammo hisoblanadi. Lug'atchilar va O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Terminologiya qo'mitasi oldida AKT atamalarini tezkorlik bilan me'yorlashtirish vazifasi turibdi.

Cheklovlar va kelajak tadqiqotlari

Ushbu tadqiqot faqat 5 yillik davrni va faqat yozma matnlarni qamradi. Og'zaki nutq, dialektlar va turli yosh guruhlaridagi farqlarni chuqurroq o'rganish kelajak tadqiqotlarining vazifasidir. Shuningdek, neologizmlarning pragmatik (ma'no bo'yoqlari) va konnotativ jihatlari alohida tekshirilishi lozim ^[4; 6].

XULOSA VA TAKLIFLAR

1. O'zbek tilida AKT sohasiga oid neologizmlar soni 2020-2025-yillarda keskin oshdi (aniqlangan 487 ta birlik).
2. Ularning aksariyati (62 %) ingliz tilidan to'g'ri o'zlashma bo'lib, ichki til imkoniyatlari (kalka, semantik derivatsiya) atigi 24 %ni tashkil etadi.
3. Neologizmlarning qo'llanish chastotasi matn turiga bog'liq: eng ko'p - ijtimoiy tarmoqlar, eng kam - rasmiy hujjatlar.
4. Lug'atlarda aks etish darajasi past (ayniqsa, 2022-yildan keyingi atamalar), bu terminologik ishlarni faolashtirish zaruriyatini ko'rsatadi.
5. Neologizmlarni me'yorlashtirishda ingliz tilidagi atamalarni butunlay rad etmasdan, o'zbekcha muqobillarni izchil taklif qilish va ommalashtirish maqsadga muvofiq.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Hojiyev A. O'zbek tili leksikologiyasi. - Toshkent: Fan, 2019. - 312 b.
2. Rahmatullayev Sh. Hozirgi o'zbek adabiy tili. - Toshkent: Universitet, 2020. - 298 b.
3. Hamidova M. AKT terminlarining o'zbek tilidagi o'zlashuvi. // O'zbek tili va adabiyoti, 2021, №4. - B. 45-52.
4. Ismatullayev J. Ijtimoiy tarmoqlar tilidagi neologizmlar. // Til va adabiyot ta'limi, 2023, №2. - B. 33-41.
5. Crystal D. Language and the Internet. - Cambridge UP, 2021. - 286 p.
6. O'zbek tilining izohli lug'ati (5-jildli). - Toshkent: O'zME, 2024.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №5(5)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.